

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.37.702/2023/4.

A tanács tagjai: Dr. Kovács András a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás előadó bíró, Dr. Bérces Nóra bíró, Dr. Gyurán Ildikó bíró, Dr. Sperka Kálmán bíró,

A felperes: felperes neve (felperes címe)

A felperes képviselője: dr. Bodrogi Bea ügyvéd (felperesi képviselő címe)

Az alperes: ... Város Polgármesteri Hivatala (alperes címe)

Az alperes képviselője: ... anyakönyvvezető

A per tárgya: hatósági nyilvántartási ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes 6. sorszám alatt

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Győri Törvényszék 2023. szeptember 28-án hozott 1.K.700.802/2023/5. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Törvényszék 1.K.700.802/2023/5. számú ítéletét úgy változtatja meg, hogy az alperes AK/1639-2/2023. számú határozatát megsemmisíti, és a közigazgatási szervet új eljárás lefolytatására kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A kereseti és felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes jogi képviselője útján kérelmet terjesztett elő a Budapest Főváros Kormányhivatala ... Hivatalához (a továbbiakban: Kerületi Hivatal), amelyben az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679. rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46. EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (a továbbiakban: GDPR) 16. cikkére alapítottnan kérte a személyes adatainak valóságnak megfelelő rögzítését, ennek megfelelően a valótlan adatok helyesbítését. Kérte, hogy a hatóság a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 11. § (1) bekezdés c) pontja alapján kezelt adatai vonatkozásában javítsa a nemére vonatkozó adatát oly módon, hogy a neve: nő.

[2] A Kerületi Hivatal a 2023. április 11-én hozott ... iktatószámú végzésében a felperes anyakönyvi adatának javítására irányuló kérelmet áttette a ... Hivatal Hatósági Főosztály Anyakönyvi Osztályhoz.

[3] Az indokolás szerint a Kerületi Hivatal megállapította hatásköre és illetékessége hiányát az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény (a továbbiakban: Anyakönyvi tv.) 7. § (1), 11. § (1) bekezdésének; az Nytv. 11. § (1) bekezdés c) pontjának, 14. § c), n) pontjának, 16. § (1) bekezdésének; az Nytv. végrehajtásáról szóló 146/1993. (X. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 20. §-ának, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 4., 17. §-ának, 50. § (6), 80. § (1), 81. § (3) bekezdésének és 112. §-ának alkalmazásával.

[4] A rendelkező rész jogorvoslati tájékoztatása tartalmazza, hogy a végzés a közléssel válik véglegessé, ellene önálló jogorvoslatnak helye nincs. A jogorvoslathoz való jog a határozat, ennek hiányában az eljárást megszüntető végzés ellen igénybevehető jogorvoslat keretében gyakorolható.

[5] Az alperes a 2023. április 19-én kelt AK/1639-2/2023. számú határozatában a felperes anyakönyvi adatának helyesbítésére irányuló kérelmét elutasította.

[6] Az indokolásban hivatkozott a Vhr. 20. §-ára, továbbá az Anyakönyvi tv. 3. § x) pontjára, 69/B § (1) és (3) bekezdésére. Kifejtette, a hatályos anyakönyvi nyilvántartás az abban szereplő személy születési nemét tartalmazza, amelynek helyességét a kérelmező nem vitatta. Tekintettel a nyilvántartásban szereplő adat helyességére és az idézett jogszabályokra, a kérelmező neme helyesbítésére irányuló kérelme elutasításra került.

A kereseti kérelem

[7] A felperes keresetében az alperes határozatának megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését indítványozta. Az Nytv. 11. § (1) bekezdés c) pontjára hivatkozva kifejtette, hogy a személyi adatokat nyilvántartó szerv kezeli a polgár nemét, míg az Anyakönyvi tv. szerint az anyakönyvi hatóság kezeli a polgár születési nemét. A kérelme határozottan a nemre és nem a születési nemre vonatkozó helyesbítési kérelmet tartalmazott, így annak elbírálására nem az alperes, hanem nyilvántartási szervként a Kerületi Hivatal lett volna jogosult. Az alperesnek az ügy érdemi elbírálása és a kérelem elutasítása helyett az Ákr. 17. §-a alapján elsősorban a hatáskörének hiányát kellett volna megállapítania és az Ákr. 18. §-ára figyelemmel megkísérelnie a hatásköri vita eldöntését.

Az elsőfokú ítélet

[8] A törvényszék jogerős ítéletében a keresetet elutasította.

[9] Rögzítette, hogy a felperes kérelme – formálisan – a személyi-és lakcímnyilvántartó adattartalmának helyesbítésére irányult, ugyanakkor az Ákr. 38. §-ára figyelemmel a kérelmet tartalma szerint kell elbírálni akkor is, ha az nem egyezik az ügyfél által használt elnevezéssel.

[10] A törvényszék szerint a személyi-és lakcímnnyilvántartás adattartalma a helyesbíteni kért adat vonatkozásában az anyakönyvbe bejegyzett adaton alapul, ezért a felperes kérelme – tartalmát tekintve – az anyakönyv születési nemre vonatkozó adattartalmának megváltoztatására, helyesbítésére irányult. A személyi-és lakcímnnyilvántartásban a polgár neme csak abban az esetben helyesbíthető, vagy változtatható meg, ha az anyakönyvbe bejegyzett adat megváltoztatható, és a változást az anyakönyvi nyilvántartás adatkezelője, illetve az elektronikus anyakönyvbe bejegyzésre jogosult személy korábban átvezette. Az Nytv. szóhasználat (polgár neme) nem változtat azon, hogy az Nytv. 11. § (1) bekezdés c) pontja szerinti adat a polgár Anyakönyvi tv. 69/B § (1) bekezdés b) be) alpontja szerinti születési nemet tartalmazza.

[11] A fentiekre figyelemmel valamint az Anyakönyvi tv. 4. § (1) bekezdése és a Vhr. 20. §-a alapján a Kerületi Hivatal nem rendelkezik hatáskörrel az anyakönyv adatának, vagy a személy-és lakcímnnyilvántartás anyakönyvből eredő adatának helyesbítésére illetve módosítására. A személyi-és lakcímnnyilvántartás adata csak abban az esetben változhat meg, ha az annak alapjául szolgáló adat megváltozott. Minden olyan személyazonosító adat esetében, amelynek forrása az anyakönyv, kizárólag az anyakönyv vezetésére jogosult szerv rendelkezik hatáskörrel annak megváltoztatására.

[12] A felperes által hivatkozott 3058/2023. (II. 16.) AB határozat (a továbbiakban: ABh.) nem tartalmazott a személyi-és lakcímnnyilvántartást, illetve az Nytv.-t érintő megállapítást, így a jelen per tárgyát képező hatásköri kérdést eldöntő vagy annak tekintetében irányadó jogértelmezést sem, ezért a perben nem alkalmazható.

[13] A felperes által hivatkozott GDPR szabályai és egy másik közigazgatási peres jogvitában kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárást indítványozó döntés jelen perben nem relevánsak, mert a lakcímnnyilvántartás szerinti „nem” fogalom azonosítható az anyakönyvben szereplő „születési nem” fogalmával, amelyet a felperes által sem vitatottan kizárt helyesbíteni, mert a „születési nem” nem megváltoztatható adat, ezért a személyes adat GDPR szerinti helyességének sérelme fel sem merülhet.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[14] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet elsődlegesen annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítása iránt azzal a kötelezéssel, hogy a megismételt eljárásban a törvényszék legyen figyelemmel az Nytv. 14. § (1) bekezdés j) pontjára és arra is, hogy a GDPR 16. cikke alapján az adatok érintettjei bármilyen tagállami nyilvántartásban kérhetik a rájuk vonatkozó adatok helyesbítését.

[15] A felperes másodlagosan indítványozta, hogy amennyiben a Kúria a jogi érvelését nem találja elfogadhatónak, úgy forduljon az Európai Unió Bíróságához (a továbbiakban: EUB) a GDPR 16. cikkének értelmezésére.

[16] Hangsúlyozta, hogy a felülvizsgálati kérelme semmilyen tekintetben nem vonatkozik az eredeti, a GDPR 16. cikkén alapuló kérelmének érdemi eldöntésére. Ezen jogorvoslati kérelem azt célozza, hogy a GDPR 16. cikke szerinti adathelyesbítési kérelmet mely állami szervnek és milyen adataira vonatkozóan kell eldöntenie.

[17] A felperes valamennyi, a megelőző eljárásokban előadott érvét változatlanul fenntartotta és kérte azok felülvizsgálati eljárásban történő figyelembevételét.

[18] Rámutatott, a törvényszék nem vette figyelembe az Nytv. 14. § (1) bekezdés j) pontját. Az elsőfokú bíróság azzal érvelt, hogy az Nytv. 14. § (1) bekezdés c) pontjára alapítottna a személyi-és lakcímnnyilvántartás forrása kizárólag az anyakönyvi nyilvántartás. Ezzel szemben az Nytv. 14. § (1) bekezdése számos olyan forrást sorol fel, amelyekre tekintettel a személyi-és lakcímnnyilvántartás adattartalma változhat, többek között a j) pontot is. E szerint a polgár adatai letiltására vagy helyesbítésére vonatkozó kérelme is a nyilvántartás adattartalmának egyik lehetséges forrása.

[19] A fentieket meghaladóan önálló jogintézményként a GDPR is forrása lehet az adattartalmaknak, tekintettel a GDPR 2. cikkére.

[20] A törvényszék ítéletében nem indokolta meg, hogy a felperes kifejezett hivatkozás ellenére miért nem tekintett az Nytv. 14. § (1) bekezdés j) pontjára és a GDPR 16. cikkére, mint a személyi-és lakcímnnyilvántartás adattartalmának forrására. Ezért az ítélet tartalmilag jogellenes, ebben a körben indokolása hiányos, ezzel sérült a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (5) bekezdése.

[21] Az Európai Unió joga, így a GDPR 16. cikkén alapuló kérelem elsőbbséget élvez a magyar nemzeti joggal szemben. A GDPR hatálya és alkalmazhatóság kiterjed az Európai Unió minden tagállamának valamennyi adatnyilvántartására, így Magyarországon az Nytv. alapján vezetett személy-és lakcímnnyilvántartásra is.

[22] Ha a támadott ítélet esetlegesen jogszerű lenne a hazai jog alapján, akkor lehetetlenné tenné a GDPR 16. cikkének érvényre juttatását a kérelmezőknek a személyi-és lakcímnnyilvántartásban a „nem” megváltozását kérők kérelmei esetében.

[23] A Fővárosi Törvényszék a 13.K.704.220/2022/9. számú végzésében előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett az EUB-nél a GDPR 16. cikkének értelmezésére irányulóan.

[24] Az ítélet sérti a felperesnek az Alaptörvény II. cikkében biztosított emberi méltósághoz való jogát, így a törvényszék nem teljesítette az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében rá rótt kötelezettséget. A felperes ebben a körben felhívta a 6/2018. (VI. 27.) AB. határozatot. E szerint a „nem” megváltoztatásához fűződő jog nem korlátlan, de az anyakönyvi nyilvántartáson kívül lehetséges ([45] bekezdés)

[25] Az Alkotmánybíróság alaptörvény-értelmezése szerint igazolható, hogy az anyakönyvi nyilvántartáson kívül az állam egyéb nyilvántartásaiban a nemváltó kezelés után a megváltozott „nem” alaptörvény-konform módon kezelhető. Az Nytv. rendelkezéseiből fakadóan egyértelmű, hogy az Nytv. szerinti nyilvántartás elkülönül az anyakönyvi nyilvántartástól, így érvényes rá az Alkotmánybíróság azon megállapítása, hogy abban kezelhető a nemváltó kezeléseket következtében megváltozott „nem” a nemváltó kezeléseket előtti „nem” helyett. A névviselési, névváltoztatási jognak jelen esetben nem lehet alkotmányosan igazolható – szükséges és arányos – akadálya.

[26] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[27] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[28] A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 120. § (5) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs

helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[29] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a pontosan megállapított tényállásból nem helytálló jogi következtetésre jutott.

[30] A Kp. 115. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ítélet, valamint a keresetlevelet visszautasító és az eljárást megszüntető jogerős végzés ellen jogszabálysértésre, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre való hivatkozással felülvizsgálati kérelmet terjeszthet elő a fél, az érdekelt, valamint a rendelkezés rá vonatkozó része ellen az, akire a határozat rendelkezést tartalmaz.

[31] A Kp. 115. § (1) bekezdéséből következően a felülvizsgálati eljárás kereteit a felülvizsgálati kérelem határozza meg, ugyanis abban kell megjelölni a támadott döntéssel szembeni jogszabálysértéseket. A felperes kérte felülvizsgálati kérelmében figyelembe venni a hatósági eljárás és a közigazgatási peres eljárás során előadott érveket is. Ezek az érvek azonban nem voltak figyelembe vehetők, mert ezekre az alperes határozata, illetve a felülvizsgálni kért jogerős ítélet adott válaszokat. A felülvizsgálati kérelemben a jogerős ítélet jogsértő voltát lehet csak állítani, azt, hogy az érdemben nem reagált ezen érvekre, vagy ezen érvekre adott indokolás téves, jogszabálysértő. A felperes „utaló” hivatkozása nem volt a jogerős ítélettel szembeni jogszabálysértésre, vagy joggyakorlattól való eltérésre hivatkozásként értékelhető, így nem is volt vizsgálható.

[32] Az Ákr. 112. § (1) bekezdése alapján a hatóság határozata ellen önálló jogorvoslatnak van helye. A hatóság végzése ellen önálló jogorvoslatnak akkor van helye, ha azt törvény megengedi, egyéb esetben a végzés elleni jogorvoslati jog a határozat, ennek hiányában az eljárást megszüntető végzés ellen igénybe vehető jogorvoslat keretében gyakorolható.

[33] Az Ákr. 112. § (2) bekezdése rögzíti azokat a végzéseket, amelyek ellen a jogalkotó önálló jogorvoslatot biztosít. Ezek között nem szerepel az áttételt elrendelő végzés, így az ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, de az abban írtak az eljárást lezáró határozattal vagy megszüntető végzéssel szemben előterjesztett jogorvoslatban vitathatók. A Kerületi Hivatal áttételt elrendelő végzésében jogszerűen állapította meg az önálló jogorvoslat hiányát és azt, hogy a jogorvoslathoz való jog a határozat ellen igénybe vehető jogorvoslat keretében gyakorolható.

[34] A kérelemre induló hatósági eljárás szabályait az Ákr. III. Fejezete tartalmazza a 35-79. §-okban.

[35] Az Ákr. 35. § (1) bekezdése szerint a kérelem az ügyfél olyan nyilatkozata, amellyel hatósági eljárás lefolytatását, illetve a hatóság döntését kéri jogának vagy jogos érdekének érvényesítése érdekében. A 38. § kimondja, a kérelmet tartalma szerint kell elbírálni akkor is, ha az nem egyezik az ügyfél által használt elnevezéssel.

[36] A kérelemre induló hatósági eljárásoknál meghatározó jelentőséggel bír az ügyfél kérelme, amely rögzíti a hatósági eljárás kereteit.

[37] A felperes eljárást indító kérelme az alábbi jogszabályhelyeken alapul. Az Nytv. 11. § (1) bekezdés c) pontja alapján a nyilvántartás tartalmazza a polgár nemét. A 14. § j) pontja értelmében a nyilvántartás szervei az általuk kezelt adatokat az alábbi forrásból gyűjtik: j) a polgári adatai letiltására vagy helyesbítésére vonatkozó kérelme. Az Nytv. 7. § (1) bekezdés a) pontja szerint a járási hivatal gondoskodik a járás (fővárosi kerület) területén lakcímmel rendelkező polgár adatainak, adatváltozásainak, illetve adatjavításainak, valamint a polgár adataiban a járás (fővárosi kerület) közigazgatási területén bekövetkezett változásoknak a nyilvántartáson történő átvezetéséről. A GDPR 16. cikke kimondja, az érintett jogosult arra, hogy kérésére az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül helyesbítse a rá vonatkozó pontatlan személyi adatokat. Figyelembe véve az adatkezelés célját az érintett jogosult arra,

hogy kérje a hiányos személyes adatok – egyebek mellett kiegészítő nyilatkozat útján történő – kiegészítését.

[38] A fentiekből következően a felperes kérelme egyértelműen arra vonatkozott, hogy az Nytv. 7. § (1) bekezdés a) pontja szerinti hatáskörében a Kerületi Hivatal az Nytv. 14. § j) pontjára és a GDPR 16. cikkére alapítottnan helyesbítse az Nytv. 11. § (1) bekezdés c) pontja szerinti nemét. A kérelem azt is tartalmazza, hogy az Nytv. rendelkezéseiből fakadóan – különösen annak 14. §-ából következően – egyértelmű, miszerint az Nytv. szerinti nyilvántartás elkülönül az Anyakönyvi tv. által szabályozott anyakönyvi nyilvántartástól, így érvényes rá az Alkotmánybíróság azon megállapítása, hogy abban kezelhető a nemváltó kezelések következtében megváltozott „nem” is a nemváltó kezelések előtti „nem” helyett. Hiszen a „születési nem” az Alkotmánybíróság szerint csak az anyakönyvi nyilvántartásban nem változhat (ABh.).

[39] A Kerületi Hivatal áttételt elrendelő végzését az Anyakönyvi tv. 11. § (1) bekezdésére, a Vhr. 20. §-ára, az Nytv. 11. § (1) bekezdés c) pontjára, 14. § c) és n) pontjaira, 16. § (1) bekezdésére és az Ákr. 17. §-ára alapította.

[40] A Vhr. 20. §-a rögzíti, az elektronikus anyakönyvi nyilvántartás adatkezelője automatikusan, az elektronikus anyakönyvbe bejegyzés teljesítésére jogosult személy haladéktalanul átvezeti a nyilvántartáson az anyakönyvbe történő bejegyzésből eredő adatváltozásokat, adatjavításokat. Az Anyakönyvi tv. 11. § (1) bekezdése értelmében az anyakönyvi eljárás lefolytatására és az anyakönyv vezetésére – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – a nyilvántartó anyakönyvvezető illetékes. Amennyiben az anyakönyvbe történő adatbejegyzés, adatmódosítás, adattörlés az anyakönyvi szerv hatáskörébe tartozik, akkor arra az anyakönyvi esemény helye szerinti anyakönyvi szerv az illetékes. Az Nytv. 14. § c) és n) pontja szerint a nyilvántartás szervei az általuk kezelt adatokat az alábbi forrásból gyűjtik: c) az anyakönyv, n) az anyakönyvvezető értesítése. Az Nytv. 16. § (1) bekezdése kimondja, az elektronikus anyakönyvbe bejegyzett személyek 11. § (1) bekezdésében meghatározott adatait az elektronikus anyakönyvi nyilvántartás adatkezelője, illetve az elektronikus anyakönyvbe bejegyzés teljesítésére jogosult személy a bejegyzést követően átvezeti a nyilvántartáson.

[41] Az alperes a kérelmet elutasító határozatát a Vhr. 20. §-át, továbbá az Anyakönyvi tv. 3. § x) pontját, 69/B § (1) bekezdés b) pont be) alpontját és (3) bekezdését alkalmazva hozta meg azzal az indokkal, hogy a hatályos anyakönyvi nyilvántartás az abban szereplő személy születési nemét tartalmazza, amelynek helyességét a felperes nem vitatta. Tekintettel a nyilvántartásban szereplő adat helyességére és az idézett jogszabályokra, a kérelmező neme helyesbítésére irányuló kérelmét elutasította.

[42] A törvényszék ítélete [16] bekezdésében az Ákr. 38. §-ára hivatkozva kifejtette, figyelemmel arra, hogy a személyi-és lakcímnnyilvántartás adattartalma a helyesbíteni kért adat tekintetében az anyakönyvbe bejegyzett adaton alapul, ezért a felperes kérelme – tartalmát tekintve – az anyakönyv születési nemre vonatkozó adattartalmának megváltoztatására, helyesbítésére irányult. A személyi-és lakcímnnyilvántartásban a polgár neme csak abban az esetben helyesbíthető vagy változtatható meg, ha az anyakönyvbe bejegyzett adat megváltoztatható, és a változást az anyakönyvi nyilvántartás adatkezelője, illetve az elektronikus anyakönyvbe bejegyzésre jogosult személy korábban átvezette.

[43] A Kúria hangsúlyozza, az Nytv. szerinti nyilvántartás nem a polgár születési nemét, hanem a polgár nemét tartalmazza, mint adatot a 11. § (1) bekezdés c) pontja szerint. Az adatváltozás vonatkozásában a járási hivatal (fővárosi kerületi) jogosult eljárni az Nytv. 7. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel. A felperes adatainak változása vonatkozásában a lakóhelye szerinti fővárosi kerületi hivatal, vagyis a Kerületi Hivatal rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel.

[44] A felperes kérelme a korábban írtakra tekintettel egyértelműen az Nytv. 11. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt nemre vonatkozó adatváltoztatási, adatjavítási kérelemnek minősül, amelyet a Kerületi Hivatalnak kell elbírálnia mint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervnek.

[45] Az Anyakönyvi tv. 3. § x) pontja definiálja a születési nemet, amelyet az Anyakönyvi tv. 69/B § (1) bekezdés b) pont be) alpontjából következően a személyazonosító adatok nyilvántartása tartalmaz és a 69/B § (3) bekezdése alapján nem megváltoztatható adat. Az Anyakönyvi tv. 11. § (1) bekezdésére tekintettel az anyakönyvi eljárás lefolytatására főszabály szerint a nyilvántartó anyakönyvvezető illetékes, amely a felperes esetében az alperes. Ugyanakkor a felperes kérelme nem a „születési nem” megváltoztatására, javítására irányult, ezt az adatot az alperesi határozat által sem vitatottan a felperes nem sérelmezte.

[46] A felülvizsgálati bíróság rámutat a „nem” mint adat megváltoztatására, kijavítására vonatkozó kérelemre indult eljárás elkülönül az Anyakönyvi tv. 11. § (1) bekezdésén alapuló eljárástól, az előbbire az Nytv. 7. § (1) bekezdés a) pontja szerint a járási (fővárosi kerületi) hivatal rendelkezik hatáskörrel, míg az utóbbira az Anyakönyvi tv. 11. § (1) bekezdése alapján az anyakönyvi nyilvántartást vezető anyakönyvvezető bír hatáskörrel.

[47] A hatásköri vita elbírálása során a törvényszék az Nytv. és az Anyakönyvi tv. anyagi jogi szabályaira alapítottan hozta meg döntését, arra hivatkozva, hogy a polgár neme csak akkor helyesbíthető, ha az anyakönyvbe bejegyzett adat megváltoztatható, amely feltétel jelen esetben nem áll fenn.

[48] A Kúria szerint az ügy érdemére tartozó kérdés, vagyis az, hogy a polgár Nytv. szerinti nyilvántartásba bejegyzett neme csak akkor változtatható meg, javítható ki, amennyiben az anyakönyv szerinti „születési nem” változik, nem releváns azon kérdések eldöntésében, hogy mire irányul az eljárást indító kérelem és ennek elbírálására melyik hatóság rendelkezik hatáskörrel.

[49] A felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélet sérti az Ákr. 35. § (1) bekezdését, 38. §-át, valamint az Nytv. 7. § (1) bekezdés a) pontját.

[50] A Kúria a Kp. 121. § (1) bekezdés b) pontját alkalmazva az ítéletet úgy változtatta meg, hogy az alperes határozatát megsemmisítette, és a közigazgatási szervet új eljárás lefolytatására kötelezte.

[51] A Kerületi Hivatal az áttételt elrendelő végzésében megállapította hatásköre és illetékessége hiányát. Az alperes azzal, hogy érdemben elbírált a felperes kérelmét egyben a hatáskörét is megállapította. Jelen kúriai ítélet azt rögzítette, hogy az alperes hatáskör hiányában járt el, a felperesi kérelem vonatkozásában a Kerületi Hivatal bír hatáskörrel és illetékességgel.

[52] A fentiekre figyelemmel az ügyben nem állt fent az Ákr. 18. § (1) bekezdés b) pontja szerinti negatív hatáskörű összeütközés, mivel csak a Kerületi Hivatal állapította meg hatáskörének a hiányát, ilyen döntést az alperes nem hozott.

[53] A negatív hatáskörű összeütközés a Kúria ítélete miatt valósult meg, azonban ezt a Kúria fel is oldotta annak megállapításával, hogy a felperesi kérelem elbírálására a Kerületi Hivatal rendelkezik hatáskörrel, egyben illetékességgel is.

[54] Ezért az alperesnek a megismételt eljárás során a kérelmet át kell tennie a Kerületi Hivatalhoz, amely szerv azt köteles érdemben elbírálni.

[55] A Kúria rámutat, jelen ítéletében a felülvizsgálati kérelem keretei között kizárólag hatásköri kérdésben foglalt állást, az ügy érdemében nem.

A határozat elvi tartalma

[56] *Az Ákr. 38. §-a szerinti, a kérelem tartalmának megfelelő elbírálását rögzítő rendelkezés nem biztosít jogot a közigazgatási hatóságnak, hogy a hatósági eljárást indító kérelmet annak egyértelmű tartalmával szemben, ahhoz képest eltérő eljárási rendben bírálja el.*

Záró rész

[57] A felülvizsgálati kérelmet a Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó 107. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[58] A pervesztes alperes köteles a felperes részére a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

[59] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel teljes személyes illetékmentes, így a feljegyzett kereseti és felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

[60] Az ítélettel szembeni felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja.

Budapest, 2024. február 21.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán s.k. bíró, Dr. Gyurán Ildikó s.k. bíró, Dr. Bérces Nóra s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő